

Jongerencultuur

7 Ieder voor zich

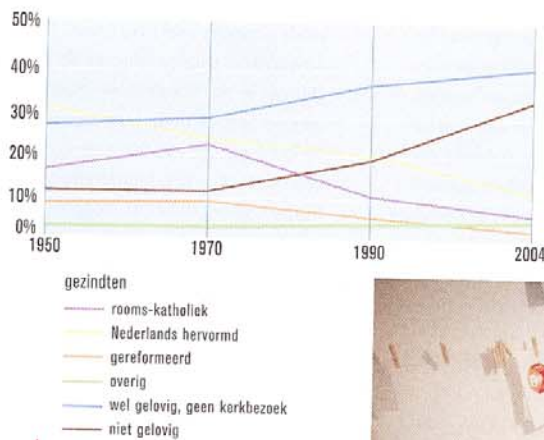
INTRO Anti-autoritaire opvoeding

'Moeder, vindt u het goed dat ik naar buiten ga?' In de jaren vijftig was het heel normaal om je ouders met 'u' aan te spreken. En als je ouders iets zeiden, moest je gehoorzamen. In de jaren zeventig wilden veel ouders dat niet meer. Ze vonden dat kinderen 'je' en 'jij' mochten zeggen. Ouders wilden door hun kinderen ook niet meer met 'vader' en 'moeder' worden aangesproken, maar gewoon bij hun voornamen. Kinderen mochten zelf beslissingen nemen.

De ouders van de 'anti-autoritaire kresj' gingen daarin heel ver. In Amsterdam richtten ze een kinderdagverblijf op waarin de kleine kinderen mochten doen waar ze zelf zin in hadden. De kinderen konden in een boom klimmen, een boekje lezen, in de zandbak spelen, of gaan liggen slapen, net wat ze zelf wilden. Ze hoefden alleen een jas aan wanneer ze daar zin in hadden: niets was verplicht. Wilden de peuters zelf hun brood snijden? Geen probleem. En als er ruzie was, moesten de kinderen het zelf oplossen. De ouders hoopten dat de kinderen zo hun eigen grenzen leerden verkennen.

In deze paragraaf zoek je een antwoord op de vraag:
Welke invloed hadden jongeren op de Nederlandse cultuur?

WB §7 INTRO BLZ. 148

bron 30 Geloof en kerkbezoek in Nederland vanaf de Tweede Wereldoorlog (percentages van de totale bevolking).

Uit het Polygoonjournaal van mei 1969

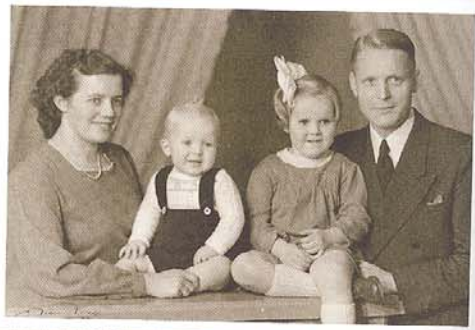
Het is stil op het Amsterdamse Spui. Het plein is afgegrensd door de politie sedert studenten het Maagdenhuis, het administratieve centrum van de Universiteit van Amsterdam, bezet hebben. De studenten eisen dat ze menen beslissen 'in alle geledingen en op alle niveaus' van de universiteit. Ze willen ze dat alle universitaire beleidsstukken openbaar worden gemaakt. Via het dak van het pand naast het Maagdenhuis wisten vijf studenten het universiteitsgebouw in te klimmen. Zij lieten honderden andere naar binnen. De aanwezige bewakers werden volkomen verrast. De rector van de universiteit riep de studenten op om het Maagdenhuis te verlaten. De studenten antwoordden zingend: We gaan nog niet naar huis.

De actie paste in een landelijke trend. Op 29 april 1969 werd de Katholieke Hogeschool in Tilburg enige tijd gesloten naar aanleiding van een studentenactie.

Vrij naar: Joris Smeets, bewerking van Kroniek van Nederland

bron 32 Studenten vragen om democratisering.

bron 31 Types huishoudens in Nederland.

bron 33 Massale demonstratie in de jaren tachtig. Rechts vakbondsleider Wim Kok, die in de jaren negentig minister-president werd.

Memootje

In de jaren zestig en zeventig steeg de welvaart zo snel, dat Nederland met een ernstig probleem te maken kreeg: de auto. Er gebeurden steeds meer ongelukken. Om ongelukken met voetgangers te voorkomen werd het zebrapad bedacht. Toen de eerste zebrapaden op de weg werden geschilderd, begon ook een grote campagne om de mensen te wijzen op de regels van het zebrapad. Voetgangers dienen de strepen te gebruiken om over te steken en automobilisten moeten ervoor stoppen.

LEERTEKST

Vanaf het eind van de jaren vijftig begon de **mentaliteit** in Nederland te veranderen. Er ontstonden nieuwe waarden en normen in de samenleving. Dat had verschillende oorzaken.

De jongeren dachten heel anders over geloof, politiek en relaties dan hun ouders. Ze luisterden ook niet meer automatisch naar wat er in de kerk werd gezegd. Veel jongeren waren wel gelovig, maar vonden dat de kerk ouderwetse ideeën had over bijvoorbeeld kleding, de taakverdeling tussen mannen en vrouwen en seksualiteit. Ze gingen ook steeds minder naar de kerk. Hierdoor was er sprake van **ontkerkelijkheid**.

Ook veel ouders vonden het niet meer vanzelfsprekend dat de kerk (of de zuil) bepaalde wat goed voor hen was. Wel

bleven de meeste ouderen naar de kerk gaan. Toch veranderden hun opvattingen. Steeds meer mensen accepteerden seks voor het huwelijk en vonden samenwonen en echtscheiding niet zo'n probleem.

Het werd ook normaal dat vrouwen die getrouwd waren, bleven werken. Er was minder sociale controle van familie, kerk, en buurt. In de Nederlandse samenleving vond **individualisering** plaats. Iedereen moest zelf zijn uiterlijk, manier van leven en mening kunnen bepalen. Zolang er maar geen wetten werden overtreden of anderen er hinder van ondervonden.

Vanaf de jaren zestig vroegen jongeren om meer inspraak. Ouders hielden beter rekening met wat hun kinderen wilden. Er werd thuis gepraat over wat wel en niet mocht. Ook op scholen en

universiteiten mochten de jongeren meepraten. Vakbonden kwamen op voor de rechten van de werkende jongeren. De **democratisering** van de samenleving was niet meer te stoppen.

Veel politieke partijen luisterden naar wat de jongeren belangrijk vonden. Er kwamen organisaties die opkwamen voor zaken die jongeren belangrijk vonden. Actiegroepen verzetten zich bijvoorbeeld tegen (kern)bewapening, uitbuiting van de derde wereld en milieuvuiling. Anderen kwamen op voor een democratischer bestuur en gelijke rechten voor vrouwen en minderheidsgroepen, zoals homoseksuelen.

WB §7 TOEPASSING BLZ. 148